

šetovania trestných činov a trestného stíhania vykonávaného v súlade s týmto nariadením, na výmenu informácií s príslušnými orgánmi členských štátov a inštitúciami Únie v súlade s týmto nariadením alebo v rámci spolupráce s tretími krajinami a medzinárodnými organizáciami v súlade s týmto nariadením.

Katégorie operatívnych osobných údajov a katégorie dotknutých osôb, ktorých operatívne osobné údaje môže EPPO spracúvať, sa uvedú v prílohe k nariadeniu a Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty na účely ich aktualizácie.

Všeobecne k článku 2

Interpretácii nariadenia by prospelo, keby bolo v článku 2 vymedzených viac pojmov z oblasti trestného konania, ktoré tvorí podstatu činnosti EPPO, a nelen prevažne pojmy z oblasti ochrany osobných údajov. Osobitne vhodné by bolo vymedzenie pojmov „vyšetrovanie“, „trestné stíhanie“, „obvinený“, „podozrivý“ a pod. Tým skôr, že sú to autonómne pojmy, ktoré majú v nariadení iný obsah ako vo vnútroštátnom práve členských štátov.

KAPITOLA II ZRIADENIE, ÚLOHY A ZÁKLADNÉ ZÁSADY EURÓPSKEJ PROKURATÚRY

Článok 3 Zriadenie

1. Týmto sa zriaďuje Európska prokuratúra ako orgán Únie.
2. Európska prokuratúra má právnu subjektivitu.
3. Európska prokuratúra spolupracuje s Eurojustom a opiera sa o jeho podporu v súlade s článkom 100.

KOMENTÁR

K odseku 1

Toto ustanovenie deklaruje EPPO ako orgán Únie. Takisto aj v bode 32 preambuly sa deklaruje, že *„európski delegovaní prokurátori by mali byť neoddeliteľnou súčasťou Európskej prokuratúry, a preto pri vyšetrovaní a trestnom stíhaní trestných činov, ktoré patria do právomoci Európskej prokuratúry, by mali na území svojho členského štátu konať výlučne v jej mene.“*

Článok 104 ods. 4 a 5 a bod 109 preambuly nariadenia presahujú rámec ustanovenia článku 3 ods. 1, keď ustanovujú, že členské štáty by mali uznať a prípadne oznámiť EPPO ako príslušný orgán (teda ako svoj vnútroštátny orgán) na účely vykonávania medzinárodných dohôd o právnej pomoci v trestných veciach a že ak oznámenie EPPO ako príslušného orgánu na účely viacstranných dohôd s tretími krajinami, ktoré už členské štáty uzavreli, nie je možné alebo ho dané tretie krajiny neakceptujú, môžu EDP do prístúpenia Únie k takýmto medzinárodným dohodám „vykonávať túto funkciu vnútroštátneho prokurátora voči tretím krajinám“.

Článok 4

Úlohy

Európska prokuratúra je zodpovedná za vyšetrowanie, trestné stíhanie páchatelov a spolupáchatelov trestných činov poškodzujúcich finančné záujmy Únie, ktoré sú ustanovené v smernici (EÚ) 2017/1371 a určené v tomto nariadení, a za podanie obžaloby na nich. V tejto súvislosti Európska prokuratúra vedie vyšetrowania, vykonáva úkony trestného stíhania a vystupuje vo funkcii prokurátora na príslušných súdoch členských štátov až do konečného rozhodnutia vo veci.

KOMENTÁR

K článku 4

Aj keď článok 4 v druhej vete ustanovuje, že Európska prokuratúra vedie vyšetrowanie a pôvodný návrh skutočne predpokladal, že EDP bude vyšetrowanie osobne vykonávať, konečné znenie nariadenia od tejto požiadavky upúšťa a v článku 28 ods. 1 ustanovuje, že konajúci EDP môže v súlade s týmto nariadením a vnútroštátnym právom sám vykonať vyšetrovacie a iné opatrenia alebo nariadiť ich vykonanie príslušným orgánom vo svojom členskom štáte. Je preto prilihavejšia formulácia obsiahnutá v prvej vete článku 4, že EPPO „je zodpovedná za vyšetrowanie“ ako formulácia obsiahnutá v druhej vete, že EPPO „vedie vyšetrowanie“, keďže v niektorých štátoch, medzi ktoré patrí aj Slovenská republika, zrejme budú vyšetrovacie úkony častejšie vykonávať vnútroštátne orgány ochrany práva, ktoré nie sú súčasťou EPPO.

Z formulácie, že EPPO vystupuje vo funkcii prokurátora na príslušných súdoch členských štátov „až do konečného rozhodnutia vo veci“ vyplýva, že EPPO má byť oprávnená aj na podávanie opravných prostriedkov vrátane podnetov na podanie mimoriadnych opravných prostriedkov a zastupovania na všetkých stupňoch

súdov, ktoré o týchto opravných prostriedkoch rozhodujú. Tomu bude potrebné prispôsobiť vnútroštátnu právnu úpravu.

Vnútroštátna právna úprava bude musieť regulovať aj postup polície a ostatných vnútroštátnych orgánov ochrany práva pri vyšetrovaní trestných činov v právomoci EPPO.

Článok 5

Základné zásady činnosti

1. Európska prokuratúra zabezpečí, aby sa pri jej činnostiach rešpektovali práva zakotvené v charte.

2. Európska prokuratúra je pri každej svojej činnosti viazaná zásadami právneho štátu a proporcionality.

3. Vyšetovania a trestné stíhania v mene Európskej prokuratúry sa riadia týmto nariadením. Vnútroštátne právo sa uplatňuje, len pokiaľ nie je daná záležitosť upravená v tomto nariadení. Pokiaľ sa v tomto nariadení neustanovuje inak, uplatniteľným vnútroštátnym právom je právo členského štátu, ktorého európsky delegovaný prokurátor koná vo veci podľa článku 13 ods. 1. Keď sa určitá záležitosť upravuje vo vnútroštátnom práve aj v tomto nariadení, prednosť má toto nariadenie.

4. Európska prokuratúra vedie svoje vyšetovania nestranne a vyhľadáva všetky nálezité dôkazy v prospech a neprospech obvineného.

5. Európska prokuratúra začína a vedie vyšetovania bez zbytočného odkladu.

6. Príslušné vnútroštátne orgány aktívne pomáhajú a poskytujú podporu pri vyšetrovaní a trestných stíhaniach Európskej prokuratúry. Každý úkon, postup alebo konanie podľa tohto nariadenia sa riadi zásadou lojálnej spolupráce.

KOMENTÁR

K odsekom 1 a 2

Základné zásady, ktoré akceptuje článok 5 v ods. 1 a 2 a ktoré sú obsiahnuté v základných zmluvách Únie, musia byť rešpektované v každej činnosti EPPO. Niektoré ustanovenia nariadenia však vzbudzujú pochybnosti o ich rešpektovaní.

Podľa článku 26 ods. 5 nariadenia môže stála komora až do podania obžaloby rozhodnúť o zmene pridelenia veci a podľa článku 36 ods. 3 nariadenia môžu stále komory rozhodnúť o tom, v ktorom z viacerých príslušných štátov bude podaná obžaloba. Nariadenie síce obsahuje kritériá, ktoré majú stále komory vziať

do úvahy pri tomto rozhodovaní, tieto kritériá však nie sú celkom jednoznačné. Vzbudzuje to pochybnosti, či nariadenie dostatočne zaručuje obvinenému právo na spravodlivé súdne konanie, súčasťou ktorého je právo na vopred jednoznačne určeného „zákonného sudcu“. Vo vzťahu k EPPO je toto právo ešte významnejšie, keďže stála komora tým, že určí štát, v ktorom má byť podaná obžaloba, určí súčasne aj trestné právo hmotné a procesné, ktoré bude na daný prípad uplatnené. Právne poriadky členských štátov sú pritom rozdielne, a to aj pri stanovení trestných sankcií.

V tomto zmysle možno vidieť rozpor aj medzi bodmi 79 a 80 preambuly. Bod 80 preambuly deklaruje, že v tomto nariadení sa rešpektujú základné práva a dodržiavajú zásady uznané v článku 6 Zmluvy o EÚ a v charte, v medzinárodnom práve a medzinárodných dohodách, ktorých zmluvnými stranami sú Únia alebo všetky členské štáty, a v ústavách členských štátov. Naproti tomu, podľa bodu 79 preambuly členský štát, ktorého súdy budú mať právomoc v trestnom konaní, by mala vybrať stála komora na základe súboru kritérií stanovených v tomto nariadení. Výber nebude vykonaný automaticky na základe vopred daných jednoznačných kritérií, ale rozhodnutím stálej komory, a to na základe subjektívneho zväženia jej členov.

K odseku 3

Možnosť uplatniť vnútroštátne právo budú musieť zohľadniť aj vnútroštátne právne predpisy.

Článok 6

Nezávislosť a zodpovednosť

1. Európska prokuratúra je nezávislá. Hlavný európsky prokurátor, zástupcovia hlavného európskeho prokurátora, európski prokurátori, európski delegovaní prokurátori, administratívny riaditeľ, ako aj zamestnanci Európskej prokuratúry pri plnení svojich povinností podľa tohto nariadenia konajú v záujme Únie ako celku, ako je vymedzený v práve, a nesmú žiadať ani prijímať pokyny od žiadnej osoby, ktorá nie je z Európskej prokuratúry, ani od členského štátu Európskej únie alebo inštitúcie, orgánu, úradu a agentúry Únie. Členské štáty Európskej únie, inštitúcie, orgány, úrady alebo agentúry Únie rešpektujú nezávislosť Európskej prokuratúry a neusilujú sa ovplyvňovať ju pri výkone jej úloh.

2. Európska prokuratúra zodpovedá za svoju všeobecnú činnosť Európskemu parlamentu, Rade a Komisii a vydáva výročné správy podľa článku 7.

KOMENTÁR

K odseku 2

EPPO nenesie politickú (ani inú) zodpovednosť pred Európskym parlamentom, Radou a Komisiou za svoje rozhodnutia a postup v konkrétnych prípadoch, ale len za svoju činnosť všeobecne.

Článok 7

Podávanie správ

1. Európska prokuratúra každý rok vypracúva a verejne vydáva v úradných jazykoch inštitúcií Únie výročnú správu o svojej všeobecnej činnosti. Túto správu predkladá Európskemu parlamentu a národným parlamentom, ako aj Rade a Komisii.

2. Hlavný európsky prokurátor vystúpi raz za rok pred Európskym parlamentom a Radou, a na požiadanie aj pred národnými parlamentmi členských štátov, a zhrnie všeobecnú činnosť Európskej prokuratúry, pričom tým nie je dotknutá povinnosť Európskej prokuratúry zachovávať mlčanlivosť a dôvernosť, pokiaľ ide o konkrétne veci a osobné údaje. Hlavného európskeho prokurátora môže pri vystúpeniach organizovaných národnými parlamentmi zastúpiť niektorý zo zástupcov hlavného európskeho prokurátora.

KOMENTÁR

K odseku 2

Z výkladového pravidla ustanoveného v článku 2 ods. 1 vyplýva, že ustanovenie článku 7 ods. 2 by sa malo vzťahovať len na tie členské štáty, ktoré sa zúčastňujú na posilnenej spolupráci. Vzhľadom na to, že z výkladového pravidla ustanoveného v článku 2 ods. 1 možno na základe logického výkladu vyvodiť množstvo výnimiek, treba pripustiť, že jedna z nich sa bude vzťahovať aj na ustanovenie článku 7 ods. 2 a že hlavný európsky prokurátor by mal (alebo prinajmenšom mohol) na požiadanie vystúpiť aj pred národnými parlamentmi nezúčastnených členských štátov, ak napríklad uvažujú o tom, že sa pripoja k posilnenej spolupráci.